

Алексей СЛЕНЦОВ.

Дяаһалта отчуота

Салгыыга.
Иинни хаһыат 1-кы стр. аах.

Улуу Мунһаарын председателэ Василий Васильевич Гуляев 3-с болоҕо Басседа Аларгар нэһиликтэринэн сырытта. Бөлөх састаабыгар улууе баһылыгы социальнай боһуруостарга солбуйааччы И.П. Уароа, тыа хаһаайыстыбатын управлениетыттан М.М. Саввина, үөрэх управлениетыттан А.П. Григорьевна, "Чурапчы" ТХПК-тан А.П. Кузьмина, кини баһылыгыттан Р.В. Пахомов, култура управлениетыттан Н.Е. Федорова, пенсионнай управление начальнига В.С. Христофорова, "Одно окно" директора В.Д. Попов, полиция отделыттан Д.Н. Евграфов киирдилэр.

Отчуотка Бахсыга 23, Аларгарга 67 киһи сырытта. Улууе дяаһалтатын үлэтин-хамнаһын отчуоттуур дакылааты В.В. Гуляев билиһиннэрдэ. Салгыи отчуот сүлүлүтүн араас хабааннаах ыйытылар киирдилэр. Бахсы орто оскуолата арыах орлоох буолан сабыллар кутталга турар. Ону учуоттаан кадетская хабааннаах оскуола бырайыакка киирэрин туһуластылар. "Маарыкчаан" ПО маарыһына үлэһэбиксэ турарын, бэкэринсэ сабыллар кутталлаарын эгитилэр. Сүөһү сүтүүтэ, кулуун оромуона, эдэр кыһаҥтарга бэйэ дыаалатын арынар хардылары, баһыһаҕа фельдшер тийибэтин, эдэр нйэлэргэ консултация, медосмотр барытын-кэлитин кыһаллары ырытыстылар. Дарсэбинэтин киирэ сындыааччылар үгүстөр эбиктэ бириэмэтинэр ханна да барар сирдэро суох, онуоха туһааннаах усуллубуйа суоһун бэлэтэтиллэр. Холубур, маарыһын кэрийбэкстэрин эмик эбиктэ сабылаллар. Маны маарыһыннаах

предпринимателлэр бөлүгэр ылан үлэлэллэр табыгастаах буолуо эбит. Уһуһаан эһиксэ 50 сыллаах үбүлүөйүн корсо капиталнай оромуону ыйыттылар. Сайаатка түһүрдэхтэринэ, бүткүлүттан саҕалаан инвентарга тийэ көмө оһоһулуос сөбүн этэн үөрүтүлэр. Олохтоохтор дьиз ластэрин оноттороллоругар албыһа кыһарытарбыттар. Бу боһуруоһу Д.Н. Евграфов быһаарарыгар көрдөстүлэр. Онуоха Д.Н. Евграфов сууг нойуо ирдэһэн харчыларын ыһалларыгар, инникитин саарбах тэриһтэ кэлэн үлэһин, харчы хомуйар түтүһүгэр сэрэхтээх буоларга ыһырда. Түмүк тахсын иһини А.П. Кузьмина тыа хаһаайыстыбатыгар сыһыаннаах информация биэрдэ. Эһилэргэ оскуола директора нэһиликтэс кадетская оскуола аһылларыгар улууе салалтата куус-көөө буолуо дьиз баҕа санаатын эттэ. Олохтоохтор отчуоту сөптөөһүн сыаналаатылар.

Аларгарга албэх дьон-сэргэ кэлэн, кэпсэтин да кижэ хабааннаахтык барда. Эр дьон хора "Заслуженный хор России" аатын ылан үөрүүлээх сонуннаах көрүстүлэр. Олохтоохтор "Манчаары оһаһууларыгар" анаан ыйытылар үлэ хаамыһын, суол оһоруутун, албэх орлоох ыалта туох чыгыһын көрүлүһүн, сир докумуона ода ыйытыларыгар тустаах үлэһиттэр эһилэтиллэр. Биһир сыһын боһуруоһунан кулуун тутууга тоһо тохтоон турарын чуолкайдаатылар. Манна В.В. Гуляев бу бырайыак ыарахан сууһааах буолан тохтуу сындыбыһын эттэ. Билигин кулуун тутууга федеральнай программа хабааньгар киирбитин, арыһы удамыр сыһаага суоттанан үлэргэ киирүргэ быһааннаахтык эттэ. Онно "Тутуу хаачыстыбата мөлүөх,

кэбирэх буолбат дуо?", - дьиз ыйытыһа Василий Васильевич: "Хайдах да оннук буолбат. Аһыһы матырыйаал хаачыстыбата, сыһаата атын, ону учуоттаан үтүөт кэстүүлээх кулуун тутулуо", - дьиз хардарда. Баһыһа койката 5 эрэ микстэлээх буолан, 10 койкага таһаарарга туруорустулар.

Отчуоту сыаналыр эһилэргэ састаап уларыһа сылдыра сыһаатын тоһоруһон эгитилэр. Быһырыһын отчуоттабыт састаап кэлбитэ буоллар, онно эһилэбит туруорсууларбыт түмүктэрин көрүө эһилит дьитилэр. Үөрэх тэриһтэлэригэр, доруобуйа харыстабыллар, сир бэс билон боһуруоһугар күүсэ үлэлэһини туруорустулар. Сыһаары үлэ отчуотун сөптөөһүн аахтылар.

Нарьяна БУРЦЕВА.

Собуруу нэһиликтэргэ - Арыһаааха уонна Кытаанааха улууе дяаһалтатын отчуотунан баһыһын тутуу боһуруостарыгар солбуйааччы Владимир Петрович Баранков болоҕо үлэлэстэ. Бөлөххө тыа хаһаайыстыбатын управлениетын начальнига Александр Филатов, экономикай сайдыы управлениетын начальнига Татьяна Брызгаева, үөрэх управлениетыттан Ираида Вишукорова, "Чурапчыгааҕы" МИА отделтан Вероника Иванова, кини баһыһаттан Василий Гоголев, социальнай управлениеттан Лилия Гоголева, пенсионнай управлениеттан Оксана Батарина, култура управлениетыттан Клавдия Тарабукина, "Одно окно" тэриһтэтэн Валерий Седлашнев, улустааһы административнай комиссийатан Антон Кузьмин, "Маарыкчаан" ТРС-тан Анна Захарова, Евгений Калачев сырыттылар.

Арыһаааха нэһиликтэһэ сүрүннээн

тыа хаһаайыстыбатын боһуруостарын, ону тэҥэ Чурапчыга ыйытыһааһаах "Манчаары сонһууларын" тула үлэһи интэриһиргит. Харакха бырайыалар тутуулар суохтарыттан, буолуохтааһын курдук күүрээһин буола илигиттэн кыраалаан долгуйуу баара биллэр. Арыһааахтар отчуотка барбыт үлэһи таһыһан итэрсэ-быһаас эмик ыйыттылар наадатын эгитилэр, нэһиликтэс арыһы атыһаамаһын үрдүнэн биһирдэһэн дьон атыһаһыһын хаачыһаһырга көмөнү көрдүүдлэр, тыа хаһаайыстыбатынан дьарыстанааччылар киилэртэн ирдэһэр аһаһын микстэһитэр тутуу суоһуттан эрдэһэллэрин биллэрэллэр. Нэһиликтэс биһир сүрүн кыһалгыһынн Сылгыһыһы боһуруоһу баһыһык Николай Сыромытников "Маарыкчаан" ПО Арыһааахтааһы филыһаа таһаара талорууга суоһун ыйар, атын нэһиликтэһэр курдук 1 мөлсөлүк харчы тиксиктэхтэригэр нэһиликтэһэ бүтүүн хомолтоһун биллэрэр. Ону таһыһан олохтоохтор сүрүн туруорсууларыһан суолу оһоруу буолар.

Кытаанааха тэрээһин буолары эрдэтэн биллэһиксэ, соһуһу мустуу да буоллар, 60-ча киһи кэлбитэ хайдаллаах. Нэһиликтэһэҕэ быһыл үөрөнэр оһо лаһын арыһаан, нэһиликтэс иһиксэ сайдыһаһыгар хайа да сыһааһар улахан долгуйуу биллэр. Оскуола дьитэ эргэһэн, ханһык да ирдэһитэ эһилэһитэ буолан, оһо барыһа эмик баарын бэлэһитиллэр. Оһо, аһаһа тохтоһот буоллаһына, нэһиликтэс эһэр дьылдалаһарын ким барыһа өйдүүр. Ол эрээри кытаанахтар улууе өгүүттэн болһотто уурулуһар, нэһиликтэс сайдыһа саһа сарактары ыларыгар улахан эрхилэһин биллэрэллэр.

Оксана ТРОФИМОВА.

Бэлэ түгэн

КЫАЙЫНЫ
СИТИСТИЛЭР

Ахсынны 8-10 күнүһүгэр Дьонуу-куйаҕа А.Е.Кулаковскай аатынан республикатааҕы Довордоһуу кинигэ-Оксукүлээх Олексой торообутэ 135, "Интеллекциона сурук" 100, Саха сирэ Россия састаабыгар киирбитэ 380 сыһаарыгар аһаһаах 2-с республикатааҕы пароднай театралар фестивалара буоллааста.

Манна бийыһи Чурапчыгыт РСФСР уонна Саха АССР пароднай артыһа П.М.Решетников аатынан пароднай театралар баран көхтөөх кыһыһаһыһа. Кинилэр

А.Е.Кулаковскай "Саха дьахталларыһа мотириһтэ" айыһаһыһыһан, Анна Пинигина инсценировкаһыһан, Иван Буһоков туруоруутунан састааһи ситиһиһаахтык оһаһаһаах Гран-при хаһаайыһтарыһан буоллулар.

Сүрүн оруолларга Надежда Заболотская, Анна Пинигина, Ангелина Иванова, Сарыһаана Дьаһоковскай, Надежда Кривотыһаанна, Сюзанна Миттэһа, Ольга Иванова, инсценигаһыт Семён Ноговиһаан чардыһааһаах айыһаһыһаахтордон "Васильгэр эр киһи орууһа" номоһаһаһаах театр эдэр артыһа Семён Ноговиһаан, "Васильгэр дьахтар орууһа" номоһаһаах театр артыһаһаах Сарыһаана Дьаһоковскай ыйыһаар Гавриһи Лыһаан састааһаахтык музыһааннаах көрөһтэ, уотунан-куоһуһаан Степан Терениһаан халыһааһа, көстүүһүһаан Светлана Поһаан бэлэһаһаах театр художнига-Иван Еремеев, режиссёра-Алексей Ходуһаан.

Фестивалыһа уонһаа 18 пароднай коллэһитив кыһыһаан. Ол курдук, Аһаах улууһуһаан, Таһаһаан, Аһаһаан, Уһаа Дьаһаһаан, Буһуһаан, Уһаа-Аһаһаан, Хаһаһаан ода артыһаһаар үрүлүк састааһа күөн көрүстүлэр.

Кыһаһы котоллоһон кэлбит дьомһут оруу көмөлөһөр, өйүүр дьонноругар Татьяна Григорьевна-Баһаһаа, улууе дьаһалтаһаар, култура управлениетын коллэһитивтар, начальниһа В.П.Герасимовна, АУ "Аһаһаа" културнай кыһа директорыгар П.В.Андреев уонна тэриһэр хаһаһаһааһа улахан махталларын иһаһаһаар.

Гран-при хаһаайыһтарыһан бу хаһаһаһаһаан эрдэһиһаан! Иһаһаһаан оһо үрүлүк дьаһаһаһаан баһаһаан!

Наталия ПУХОВА.

Роспотребнадзор информирует

О ДЕТСКОЙ ОДЕЖДЕ

Федеральной службы по надзору в сфере защиты прав потребителей и благополучия человека о том, что в процессе дошкольного и школьного образования, наряду с материально-техническим состоянием образовательных учреждений и организацией питания одежда детей играет существенную роль в сохранении и укреплении здоровья детей и подростков.

Соблюдение гигиенических требований к одежде и обуви формирует микроклимат подожженного пространства (температура, влажность, паро-, воздухопроницаемость), позволяет одежде обеспечивать субъективные комфортные условия при оптимальных микроклиматических параметрах в помещении образовательного учреждения.

Результаты корреляционного анализа заболеваемости свидетельствуют о наличии прямых, статистически значимых причинно-следственных связей между функциональным назначением предметов одежды и ее качественными показателями, с одной стороны, и заболеваемостью кожи (контактный и атопический дерматиты) и простудными заболеваниями (грипп, острые респираторные заболевания, заболевания органов дыхания) с другой стороны.

Указанные заболевания в структуре общей заболеваемости детей и подростков занимают ведущее ранговое место.

Так, на долю болезней кожи и подожженной клетчатки среди детей по РФ приходится около 7,0% от всех заболеваний, а в ряде регионов доля кожных заболеваний превышает среднероссийский показатель на 8-12%, в Республике Саха (Якутия) - 5,2%.

При этом, особое место среди заболеваний кожи занимают контактные дерматиты, на долю которых приходится более 20%, и которые обусловлены снижением функционального назначения одежды 1-го и 2-го слоев.

Несоблюдение, используемой детской одежды и обуви ее функциональному назначению, снижение функционального назначения одежды 3-го слоя и одежды 1-го и 2-го слоев, предназначенной для занятий физической культурой, на фоне несовершенства и детского возраста механизмов терморегуляции и с учетом природно-климатических условий приводит к простудным заболеваниям. При этом в эпидемиологическом процессе гриппа и ОРВИ в одинаковой степени вовлекаются дети всех возрастных групп и преимущественно северных регионов (в том числе Республика Саха (Якутия)).

Следует отметить, современные тенденции в развитии ассортимента

детской и подростковой одежды, удовлетворение гигиенических и антропометрических требований к ней, комплексные потребительские требования (соотношение "цена-качество") определяют целесообразность повышения требований, как к функциональному назначению, так и к качеству одежды для детей и подростков.

Особое место в одежде детей отводится пиломатериалам, которые характеризуются массой, гигиеническими свойствами материалов, используемых для их изготовления, способностью поддерживать температурно-влажностное параметры в пространстве под кожей.

Носимые детьми и подростками толстые уборы в помещении во время учебных занятий и занятий физической культурой, а также несопряженного по своему функциональному предназначению с оптимальными параметрами окружающей среды и микроклимата, является причиной различных заболеваний, влияющих на сосуды головного мозга, может приводить к увеличению напряженности мышц затылочной области головы и плечевого пояса, что является причиной заболеваний шейного отдела позвоночника, а также может снижать зрительную способность ребенка и приводить к негативному изменению угла периферического зрения.

Совокупность требований к материально-техническому оборудованию образовательных учреждений (учебные помещения, гардеробы, раздевалки, мебель) и нормативных требований к функциональному назначению одежды детского ассортимента, качеству и безопасности материалов формирует необходимость введения специализированной одежды для школы (школьной формы).

Актуальность школьной формы обусловлена и особенностями роста и развития детского организма в этот период. Дети различного возраста имеют особенности организации движений (степень развития мышц, амплитуда движений и др.), которые оказывают влияние на величину изменения размеров тела детей в динамике эргономической совершенности (удобная ребенку в статике и динамике) школьная форма позволяет формировать осанку детской фигуры и призвана обеспечить динамический комфорт.

Комфортная и удобная школьная форма, состоящая из натуральных и безопасных материалов, является залогом, прежде всего, сохранения здоровья учащихся а также решения социальных проблем, формирует ребенку в статике

и динамике) школьная форма позволяет формировать осанку детской фигуры и призвана обеспечить динамический комфорт.

Комфортная и удобная школьная форма, состоящая из натуральных и безопасных материалов, является залогом, прежде всего, сохранения здоровья учащихся а также решения социальных проблем, формирует позитивный настрой, психологически сложное состояние и активизирует желание учиться.

Исходя из ст. 13, 16 Федерального закона от 30 марта 1999 года № 52-ФЗ "О санитарно-эпидемиологическом благополучии населения" следует, что продукция по своим свойствам и показателям должна соответствовать санитарно-эпидемиологическим требованиям и не должна оказывать вредное воздействие на человека и среду обитания. Ситуация осложняется тем, что удельный вес детских товаров российского производства занимает небольшую часть (18,4%) в общем объеме. Около 80% всей детской одежды поставляется из стран Юго-Восточной Азии, Китая и Турции.

В 2011 году общероссийский удельный вес проб (образцов) детской одежды, не отвечающих гигиеническим нормативам по санитарно-гигиеническим показателям составил 5,0% (в 2010 - 4,9%); общероссийский удельный вес проб (образцов) детской одежды, не соответствующей гигиеническим нормативам в результате токсиколого-гигиенической оценки - 1,5% (в 2010 - 0,63%).

Удельный вес образцов импортной детской одежды, не отвечающих гигиеническим нормативам по санитарно-гигиеническим показателям, превышает общероссийский показатель в 1,4 раза и составляет 7,1% (в 2010 - 6,7%).

Удельный вес образцов отечественной детской одежды, не отвечающих гигиеническим нормативам по санитарно-гигиеническим показателям, выше российского показателя в 2,5 раза и составляет 2,0% (в 2010 - 1,0%).

В целях сохранения здоровья детей и выполнения требований санитарных правил СанПиН 2.4.1.1286-03 "Гигиенические требования к одежде для детей (инструкция), контактирующей с кожей человека" и технического регламента Таможенного союза «О безопасности продукции, предназначенной для детей и подростков» (ТР ТС 004/2011) и с учетом важности функционального назначения одежды, обуви, игрушек, рекомендуем ввести сертификаты соответствия на всех товарах.

Чурапчинское представительство ТО Управления Роспотребнадзора по РС(Я) в Таттинском районе.

Ахсынны 20 күнэ №177-178 (10609-10610)

ҮЧҮГЭЙ БЭЛЭМНЭЭХ КӨРСҮӨХХЭ

Ветеран-спортсменнар
сэбиэттэрэ.

Платон КОРКИН,
Россия Журналистский союз
"Волга".
А. СЛЕПЦОВ, старейшина
подпалача.

ВЛАДИКА
ТАТРИСТОВИ

Спорт сонуннара

"ОТКАЗАННАЯ ИГРА"

4-х ПИНИГИНЫХ

Маннык садалааһыны эн дуобат теориятыгар булуос суоҕа. Оттон Тааттаны кытта дуобакка көрсүһүүтэ 4 Пинигин кыайан кыттыбат буолбутугар Чурапчы тэрийээччилэрэ аан бастаан бу кыһалҕаны быһаарарга күһэллэллэр. Бу-Уйбаан, Сэмэн, Мэхээлэ, Бүөтүр Пинигиннэр Чурапчы чыһин албахтэ көмүскээбит, ууну-уоту ааһан хатарылдыбыт кытаанах илиилээх оонньооччулар. Онон дьон көрдөөһүнэ буолла. Хамаандабытын тэрийэн Таатта тийибигипит кинилэргэ эмиз оннук балаһыанньа эбит.

Дьэ, оттон курахтэһи, ордук утарыта көрсөн олорон матч оонньоонун хаһан баҕарар кыһалҕа тыгыыр, сүрэх тэбэр долгустуулаах буолан ордук үчүгэй буоллаҕа. Ол иһин ыарахан түгэһнэргэ аттыгар баар кыһалҕа ылдыбы, кини хоторун эбэтэр тэһнэһэрин долгуйа кэтэһи тус-та истиг сыйыаны үөскэтэр.

Үгэс быһылытынан курахтэһи 15 дуоскаҕа барда. Манна бастакы көрсүһүү тэһнэһинэн түмүктэммитэ, иккис көрсүһүүтэ матч дьылбатын биһир оонньоуу быһаарыта икки тэһнэ күүстээх хамаанда көрсүбүтүн туоһулаата. Чурапчытан маастар Вячеслав Варламов, ветеран Иван Чичигинов, маастар кандидат Анна Владимировна, Тааттаттан эрэлиэх ветераннар Мария Чабылысова, Зоя Саввина, эдэр Ньургун Дягилев иккилэһтэ хотоннор утарылаһааччыларын лапта баһыйаалларын көрдөрдүлэр. Тааттаттан 64 харахтһаах дуобакка Анатолий Мурунов маастар Иван Новгородовы уустук оонньоута хопшута улахан ситиһи. Фекла Слепцова эмиз хотон дьонун үөртэ. Чурапчытан Кирилл Монастырев, Иван Протопопов, Алексей Осипов хоттулар. Хамаанданан киирсигэ хас очко аһара күндү. Ол да буоллар соторутааһыта элээрээсизэлэммит А. Осипов уонна кэнники күн хамаандаҕа киирбит И. Чичигинов кыайылыра ордук махталлаах. Бу дьонун дуобат кулуубугар сылдьан дьарыктаналлара ордук туһалаата. Түмүккэ Чурапчы хамаандата биһир очконан хотон кыайылыны ылды дьылзэтэ.

Эһиил Чурапчы-Таатта дуобакка табаарыстыы көрсүһүүлэрин садалаабыт-тара 65-с сылын туолуутугар анаммыт курахтэһи Чурапчыга буолуохтаах. Оно анаммыт тэрээһини уруккулун спорт хас да көрүгэр ыһтар буоллар олус үчүгэй буолуох этэ. Икки улуус ыалдыааччылары урукку өттүгэр бэрт эрийсиһлээхтик, элбэх спортсмены түмэн ытылла сылдьыбыт кураһи суохтууллар.

Петр КАЛАЧЕВ,

курахтэһи 1968 сылтан кыттыылааҕа.

СОНУН КУРЭХТЭҺИИ

Государственной Думата уонна Россия Президентин быһыбарыгар Болтонго нэһиликэ көхтөөхтүк кыттан "Биһир нылгы Россия" партия 1 мөл. солк. биһирбита. Нэһиликэ депутаттарын уонна салалтатын быһаарытынан бу үп барыта В. А. Саввин аатынан Сыһыалан кинигэр барыллыбит. Итинэн олорор киирээһилэр, сана аппаратура, мизбэл уонна миллиард атыһааһылыгытара.

Нэһиликэ сыһыалан кэмгэр миллиарда оонньоуу, араас курахтэһи тэрийэр. Алтынньыга улахан дьонго коммерческой турир ыһтылына. Итинэн барыта 15 киһи кыттыны ылла. Түмүккэ Виктор Седлашцев бастаата, иккиннэ Евадия Аржакова, үсүһү Иван Макаров ыллылар. Кинилэр киирбит уһуос харчытын үлэһинилэр. Сэттинньигэ оскуола орлорун каникулун кэмгэр үөрэнээччилэргэ курахтэһи буолла. Барыта 8 оро кытына. Эрийсиһлээх киирсии түмүгэр Спиридон Монастырев кыайылааһынан буолла, иккис Миша Рожин, үһүс Айдын Гоголев. Кыайылаахтар харчынан бириэмийэлэннилэр.

Саас аны улуус таһымаах курахтэһи ыһтыллара быһаанналар.

Ранса КАРТУЗОВА, общ. корр.

Балаһалары балаһыаһа Алексей СЛЕПЦОВ.

КЫРАЧААННАР САЙДАЛЛАРЫН ТУНУГАР



Сэттинньы 12 күнүгэр Чурапчы нэһиликэ "Аленушка" уһуяан тренажернай саалата аһылыгыта үөрүүлээх быһылыга-айыгыта ыһтылына. Бу оҕону иитэр тэрийтэһи 2011 сыл балаһан ыйыгар Российской Федерации

үөрэҕириттин туйгуна, "Саха-Азия оҕолорун" стипендиата Римма Егоровна Павлова чыһынай уһуяан быһылытынан аһыта. Уһуяан инбэлиит оҕолору иитиһэ анаммыта. Тренажернай саала "Самодвижка" диэн ааттаммыт. Ааттыттан да көстөрүнэн оҕо хамсыгыгар-иһиһигэр, сүүрүгүгэр-көтөрүгэр, эт-хаан өттүнэн сайдырар туһалааҕа.

Үөрүүлээх чааска улуус салалтатыттан, Чурапчы нэһиликэтин дьаһалтатыттан, нэһиликэ уһуяаннарыттан, Римма Егоровна аймактара, биһигэ үөрөмүттүгэрэ, сааланы туттуттар сырыттылар. Сырдыкыраас, сыһаас уһуяанга мустубуттарга тренажернай сааланы туттут биһирбэтэ маастара Н. М. Макаров үһсү кыйдак ыһтылыгытын көрсөтө, символическай күлүүһү сәбиэ-диссэйгэ туттарда. Саалаҕа киирэр диктэһи ыһыс тыһылыһа дохууһу-ланын Р. К. Павлова, Н. М. Макаров, тороннот И. М. Попова быстылар. Мустубут дьон бары аһы туора тар-

дыһыбыт ситиһэ үтүө баҕа санааларын биллэрэн салама ыйаатылар.

Уһуяан сәбиэ-диссэй Р. Е. Павлова бу тэрийтэ үлэтин-хамнаһын биллэһиннэрдэ. Эбэһэр ааттарыттан "Улыбка" уһуяан медицинскэй үлэһигэ Н. Т. Гуляева үтүө-баҕа санаатын тэһэ, буруонан сыт таһааран алгыһын анаата. Чурапчы нэһиликэтин баһылыга С. А. Саргыдаев бу уһуяан сәбиэ-диссэйгэр үтүө санаатын, хорсун быһылыга тэһнэһэр үлэтин-хамнаһын иһин махтанна. Инбэлиит оҕолору иитэр чаһынай уһуяан республика үрдүнэн соҕроһун бэлэһэтэ. Нэһиликэ салалтата уһуяан үлэтин өйүүрүн, көмөлөһөрүн, иһикитин даҕаны болорго-тутуорун эрэннэрэн туран эбэрдэ суругу, "Мечта" оҕо бэлэх туттарда. Улуус дьаһалтатын соци-



альнай управлениетин начальнига П. Д. Елисеева Римма Егоровна үлэтинэн кизин туттарын, сәбиэ-диссэй санаабыт, ыһыбыт дьыалатын олоххо киилэрэрин, кизинэхэ эрэнэллэрин биллэрдэ, эбэрдэ суругу, харчынан көмөнү туттарда. Предпринимательствоны өйүүр кизин Чурапчытааҕы салаатын үлэһигэ С. Е. Атласова улуус урбааньыттарын түмүсүтүтэн эбэрдэ сурук, бэлэх би-эрдэ. Улуус кизин "Мичил", "Улыбка" уһуяаннарын ааттарыттан М. Д. Жиркова эбэрдэ тыл эттэ, оҕолорго аһаан оонньоурдары бэлэһэтэ. Төрөһүт А. Н. Макарова оҕолору уһуяанга сылдьыбыт кэмэригэр сайдыыттарын, сагалара эбилли-

битин, хамсыыр-иһиһир кыахтара улааппытын бэлэһээн туран махталын биллэрдэ, төрөһүтүтэр ааттарыттан музыкальнай центр туттарда. Чурапчы орто оскуолатын 33-с ыһуһун ааттыттан Л. М. Иванова би-эргэ үөрөмүт табаарыстара Римма Егоровнанан кизин тутталларын, кылааһынан кизин үлэтигэр көмөлөһөлөрүн эттэ, бэйэтин дьыа көргөһүн ааттыттан эбэрдэ суругу, бэлэһи биэрдэ. Аймактарын ааттарыттан А. А. Дьячкова эбэрдэлэтэ. Сәбиэ-диссэй Римма Егоровна кэлбит ыалдыгыттарга үтүө баҕа санааларын, өйбүллэрин иһин махтанна, уһуяан аһы ааттыттан бэлэхтэри туттартаа-та.

Үөрүүлээх дьаһал кэмгэр кырачааннар тренажернай саалаҕа сүүрдүлэр-көттүлэр, араас

дүһүннээх мээчиктэрдээх дьэрэкээн бассейннарыгар "умсаахтаатылар". Араас хамсанылыра онторго аһааһа тренажердардаах, поролон мааттаах саалаҕа оҕолор дуоһуһа оонньоууларыгар, сайдалларыгар бэртээхэй усулуобуйа тэрийлибит.

Билигин "Аленушка" уһуяан 12 иһилиһээччилээх, кизинэртэн 4 оро инбэлиит. Сәбиэ-диссэй Римма Егоровна кытары Российской Федерация үөрэҕириттин туйгуна Марианна Егоровна Михайлова үлэһигэр Кинилэр сырдыгынан сыдыаһар, үгүһү саҕар үлэлэригэр ситиһиһи баҕарыаһыт!

Алексей СЛЕПЦОВ.

Биһиэхэ суруйаллар

И. П. ЛИСТИКОВ ААТЫН ИНЭРИЭХХЭ

Биһиги улууска быһыл сайын от ыйыгар Баһылай Манчаары оонньоолара бараары тураллар. Итинэн сибээстэн элбэх тутуулар бара тураллар. Бу улахан спортнай уонна аһын тутууларга биһиги, Чурапчы оройуона спортнай оройуон аһын сүтэрбитинэн оройуонмут сайдыытыгар улахан кылааттаран киилэрэһит дьоммут аһтарын үлэһитингэ биһир түгүн үөскээбитинэн сонгоох быһаарыһыы ылларга тоҕоостоох кэм үөскээбитинэн санаабын суруйабын.

Хайа баҕарар тэрийтэ, нэһиликэ, улуус сайдылыта салаааччыларыттан улахан тутулуһаах. Биһиги улууска урукку коммунистическай партия былааска олордохтун 25 сылтан ордук кэмгэ садалар үлэһи үлэһэбит кизинэн Илья Павлович Листиков буолар. Кизин Дьоккуускай-даҕы културнай-сырда-тар учулиһыны бүтэрэн. Анаабыр оройуонуттан үлэтин садалаабыта. Садалар

дьоһурдаах эдэр кизини таба көрөннөр комсомол райкомун секретарынан быһыбардаабытара, иккис сыл үлэлээбитэ. Дойдугу-гар Чурапчыга кэлэн Эри-лик Эристин аатынан колхозка партком секретарынан үлэһи сылдьан коммунистар итэҕэллэрин ылан Чурапчы-Таатта управлениетугар ССКП райкомун иккис секретарынан 7 сыл үлэлээбитэ. Управле-ние араасбытыгар Чурапчы оройуонугар партия райкомун бастакы секретарынан 18 сыл үлэлээбитэ.

Кизин үлэһигэр кэмгэр оройуонмут социальнай-экономическай сайдыытыгар улахан кизини харды-ыны онторбута. Ол иһигэр спорт уонна физическай культура соҕумэр ситиһилээхмитэ, Чурапчы оройуона спортнай аа-тырарыгар олук уурулу-бута. Оччотооҕу кэмгэ Чурапчы орто оскуолатын ди-ректорынан үлэлээбит Г. Д. Ефимов идеятын ССКП райком, секретарь И. П. Листиков ойвоон, олоххо

кирэрэгэр үлэлээһи Чурапчы орто оскуолатын ба-затыгар спортнай оскуо-ла аһылыгыта. Итинэн тустуу отделениетугар Д. П. Коркины Одьулуунтан киилэрбиттэ. Бу оскуо-ла иһилиһээччилэрэ Саха сиригэр, Советскай Союз-ка, Аан дойдуга аатырбыт-тары, Олимп чыгыһааһын дабайыттарын бары би-лэбит.

Улуус иһигэр, нэһили-экэртэ физкультура уон-на спорт сайдыыта, элбэх спортнай саалалар, ста-дионнар тутулуһууга, араас таһымаах курах-тэһилэр тийгин билэспэ-ка ыһтыллылар. Холо-бур биһиги, Субуруускай аатынан совхоз спортсмен-нара оройуонга сылдата ыһтыллар комплекснай спартакиадаҕа 3 сыл суб-уруччу бастааннар көһөрүлү сылдьар кубосы үй-саас тухары ылды ха-албытара. И. П. Листиков иһигэр, садалар үлэһи та-кайыт кадрдара билигин улууһу, республиканы са-лайсаллар. Ол биһир холо-

бурунан Саха Республика-тын Президентэ Е. А. Бори-сов буолар.

Түмүккэр Саха сиригэр көнүл тустуу сайдыыта 55 сыла туолар улууспуту-гар ыһтылыбыт үбүлүөйдэх муннааха И. П. Листиков кытары биһир кэмгэ, аһын оройуоннарга ССКП райкомун секрета-рынан үлэлээбит, биһиги улууспутун саала сыл-дыбыт, улууспут бастакы көлүөнэ тустууктарыттан биһирбэтэ, республика 7 тогулук чемпион М. Н. Сибириков Илья Павлович Листиков аһын үлэһити-эххэ диктэ этинигэр сопсөһөн туран, аһын сайын ыһтылыһаах "Манчаа-ры оонньооларын" стадио-нугар кизин аһын иһигэр-эххэ диктэ этин киилэрбим.

В. П. СЕДАШЦЕВ, поручт хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһигэ, Россия тыһын хаһаайыстыба-тын бочуоттаах ветерана, Чурапчы улууһун, Болтонго нэһиликэтин Бочуоттаах гражданин.

